

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ
ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р. № 30 (1563). 5 ЖОВТНЯ 1984 РОКУ. Виходить щотижня. Ціна 2 коп.

ТОРЖЕСТВО НАРОДНОЇ ДЕМОКРАТІЇ

Розроблена під керівництвом Комуністичної партії і прийнята сім років тому нова Конституція СРСР постійно впливає на всі сфери нашого життя, на діяльність органів влади і управління, розвиток соціалістичної демократії, зміцнення законності і правопорядка. Її історичне значення перш за все в тому, що нова Конституція в законодавчому порядку закріпила вихід нашої країни на рубіж розвинутого соціалізму, відкрила нову вищу фазу розвитку соціалістичної демократії. Як головний напрям розвитку соціалістичного суспільства затвердилась широка і активна участь трудящих в управлінні.

Безперервно збагачується зміст соціалістичної демократії, урізноманітнюються її форми.

Ці процеси мають в своїй основі величезний економічний потенціал єдиного народногосподарського комплексу країни, зближення двох форм соціалістичної власності, міцніюча єдність радянського народу і непорушне братство всіх націй і народностей СРСР, підвищення добробуту, культурного і освітнього рівня людей.

Поглиблюється загальнонародна сутність соціалістичної демократії, підвищується трудова і громадсько-політич-

на активність мас.

В новій Конституції знайшли своє відображення динамізм розвитку державної системи, постійний розвиток і вдосконалення соціалістичної демократії — одного з головних укладів нашого життя.

Вираження інтересів і ролі народу надійно забезпечує єдина система демократичних органів народної влади — від місцевих Рад до Верховної Ради СРСР, яка керується в своїй діяльності принципами єдності законодавства, управління і контролю.

Ради — основа нашої соціалістичної демократії, соціалістичного самоврядування народу. Нині майже 2,3 мільйона народних обранців беруть участь в роботі Рад. Наш робітничий клас разом з колгоспним селянством і трудовою інтелігенцією створює досконаліший спосіб виробництва в інтересах всього суспільства.

Партія бачить свій обов'язок в тому, щоб і надалі розвивати творчу активність Рад на всіх рівнях, підвищувати відповідальність і авторитетність народних обранців. Виборці мають повне право відзивати депутатів, які не виконали їх наказів, не виправдали довіря. Наші депутати є представниками народу, працюють з людьми і в інтересах людей. Якщо взяти для прикладу конгрес США,

там нема жодного робітника: 140 бізнесменів, 47 видавців буржуазних газет, 25 власників ферм. І такий склад наряд чи буде захищати інтереси трудячої людини.

Реальністю ж нашого радянського способу життя стали рівноправ'я всіх громадян, чоловіків і жінок, рівноправ'я всіх націй і народностей. Радянська людина звільнена від національного та соціального гніту, експлуатації людини людиною.

КПРС як керівна і спрямовуюча сила нашого суспільства, ядро його політичної системи — є головним носієм принципів соціалістичної демократії і гарантією її успішного поступального розвитку. Комуністична партія Радянського Союзу забезпечує повновладдя народу, демократичний централізм в будові і діяльності всіх органів державної влади, дотримання інтересів всього народу і кожного громадянина.

Радянська демократія, сама сутність нашого способу життя несумісні з такими явищами, як порушення трудової дисципліни, виявлення протизаконні дії. Партія при повній підтримці народу проводить лінію на зміцнення дисципліни праці, виховання почуття обов'язку і відповідальності за доручену справу.

Пленум обкому Компартії України

29 вересня відбувся пленум обкому Компартії України. В роботі пленуму взяли участь перші секретарі міськкомів і райкомів партії, які не входять до складу обкому партії і ревізійної комісії обласної партійної організації, голови виконкомів міських і районних Рад народних депутатів, члени бюро обкому і перші секретарі міськкомів і райкомів комсомолу, керівники, секретарі партійних комітетів ряду обласних організацій, підприємств і вузів.

Пленум обговорив завдання партійних організацій області по виконанню постанови ЦК КПРС «Про дальше поліпшення партійного керівництва комсомолом і підвищення його ролі в комуністичному вихованні молоді», вказівок Генерального секретаря ЦК КПРС товариша К. У. Черненка з цих питань.

З доповіддю виступив секретар обкому Компартії України А. П. НОЧОВКІН.

У дебатах виступили: М. А. МЕЩЕРЯКОВ — перший секретар Котовського міськкому партії, А. А. БАРАНОВСЬКИЙ — бригадир докерів-механізаторів Іллічівського морського торговельного порту, Герой Соціалістичної Праці, А. В. ЯКИМОВА — секретар партійної організації колгоспу імені Суворова Білгород-Дністровського району, Р. Б. БОДЕЛАН — перший секретар Центрального райкому партії м. Одеси, Г. В. ОРТИНСЬКИЙ — стругальник виробничого об'єднання «Точмаш», В. П. ПЛЕХАНОВ — начальник політуправління Червонопрапорного Одеського військового округу, Л. В. ФІНАГІНА — швачка Одеської швейної фабрики виробничого об'єднання імені Воровського, І. О. БАРАНОВ — генеральний директор об'єднання «Антарктика»,

М. Д. ШОЛАР — голова колгоспу «Маяк» Красноокнянського району, Герой Соціалістичної Праці, А. І. КОЛІСНИЧЕНКО — голова правління Одеської організації Спілки письменників України, В. В. СЕРДЮК — ректор Одеського держуніверситету, С. Ф. КОШЕДА — бригадир наладчиків Одеського заводу «Промзв'язок», Ю. Д. СОКОЛОВ — перший секретар обкому комсомолу.

На пленумі виступив завідувач відділом пропаганди і агітації ЦК Компартії України Л. М. КРАВЧУК.

З заключним словом виступив А. П. НОЧОВКІН.

Пленум заслухав інформацію «Про хід виконання критичних зауважень і пропозицій, висловлених делегатами ХХV конференції обласної партійної організації», з якою виступив другий секретар обкому Компартії України М. М. СНИГІРЬОВ.

У дебатах взяли участь: В. І. НИЖНИКОВСЬКИЙ — перший секретар Ширяївського райкому партії, М. І. КИСІЛЬ — апаратник Одеського суперфосфатного заводу, А. П. ТАРБАС — завідувач фермою колгоспу «Україна» Фрунзівського району.

З обговорених питань пленум прийняв постанови. Затверджено заходи обкому Компартії України по виконанню постанови ЦК КПРС «Про дальше поліпшення партійного керівництва комсомолом і підвищення його ролі у комуністичному вихованні молоді», вказівок Генерального секретаря ЦК КПРС товариша К. У. Черненка з цих питань.

В роботі пленуму взяли участь Г. О. ПІЛОВ — інструктор Відділу організації партійної роботи ЦК КПРС, відповідні працівники ЦК Компартії України.

ДОШКА ПОШАНИ

Рішенням парткому, ректорату, комітету комсомолу Одеського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені І. І. Мечникова на Дошку Пошани заносяться:

Студенти II курсу хімічного факультету Олег Гура та Люба Комарчук, які виконують по дві норми на збиранні томатів в радгоспі ім. С. М. Кірова Кілійського району.

Студентка IV курсу хімічного факультету Тетяна Курсьир та Георгій Супрунок, які систематично перевиконують норми на збиранні томатів в радгоспі ім. С. М. Кірова Кілійського району.

Студенти IV курсу хімічного факультету Тетяна Курманевич, яка систематично перевиконує норми на збиранні томатів в радгоспі ім. С. М. Кірова Кілійського району (с. Кислиця).

Студенти IV курсу філфаку (українське відділення) О. Біла, І. Калантир, В. Дунар, які відзначились на збиранні томатів в радгоспі «Озерний» Ізмайльського району.

Студенти другого курсу філфаку (російське відділення), А. Бурова, Н. Константинова, Т. Редька, Н. Лимар, а також студенти IV курсу філфаку (російське відділення) М. Ченкова та В. Булат, які перевиконали норми в тому ж радгоспі.

Студенти IV курсу юридичного факультету Васильєвич, Мухамадієва, Вербицька, Федорченко, Мокіна, Машталяр, Ніколаєнко, які перевиконали норми в тому ж радгоспі.

Студенти фізичного факультету І. Меманчук, В. Приймак, Ю. Коваль, А. Олексів, С. Колесников, А. Базей, які відзначились на збиранні томатів в радгоспі ім. Свердлова Кілійського району.

РІШЕННЯ XXVI З'ІЗДУ КІПРС - В ЖИТТЯ!

В ПАРТКОМІ ОДУ

На черговому засіданні партійного комітету університету було заслухано питання про роботу деканату іноземних студентів та кафедри російської мови по ідейно-політичному вихованню студентів-іноземців з світлі вимог червневого (1983 р.) Пленуму ЦК КІПРС.

Було зазначено, що деканат по роботі з іноземними студентами та кафедра російської мови провели певну роботу по ідейно-політичному вихованню іноземних студентів. Під керівництвом деканату та партійної організації проводиться навчання професорсько-викладацького складу, керівників земляцтва та молодіжних організацій. Проведені заходи, присвячені національним святкам та знаменним датам. Культурно-масові заходи, спрямовані на ознайомлення студентів з радянською дійсністю, організуються виступи в пресі, на радіо і по телебаченню. Більшість іноземних студентів успішно оволодівають навчальним матеріалом.

Партійний комітет ОДУ прийняв постанову, спрямовану на подальше поліпшення роботи деканату іноземних студентів та кафедри російської мови по ідейно-політичному вихованню студентів-іноземців.

Партійний комітет ОДУ заслухав і прийняв постанову з питання про хід виконання плану заходів по реалізації критичних зауважень комуністів, поданих на 3-ій звітній партійній конференції університету з наукової роботи.

З інформацією про підготовку та початок навчального року в мережі партійного навчання та марксистсько-ленінської освіти виступив заступник секретаря парткому університету О. В. Чайковський.

Затверджено план роботи парткому ОДУ на IV квартал 1984 року.

В роботі парткому взяв участь завідувач відділом науки та навчальних закладів Одеського міськкому Компартії України М. М. Мясковський.

1 жовтня на Одещині розпочалися дні Чонградської області Угорської Народної Республіки. З цієї нагоди в Одесу приїхала велика група трудящих Чонградської області.

Дні Чонградської області на Одещині — новий важливий етап у справі зміцнення братерської дружби угорсь-

кого і радянського народів.

Члени делегації, представники Сегедського університету — проректор по вихованню доктор Андраш Кочонді, завідувач кафедри марксистської філософії доктор Ласло Хоручі, доцент цієї кафедри доктор Ержебет Крайко відвідали Одеський державний університет. Їх

приймав голова Одеського міського товариства радянсько-угорської дружби ректор ОДУ професор В. В. Сердюк. Гості відвідали наукову бібліотеку, палеонтологічний музей, обчислювальний центр університету, були присутні на заняттях угорських стажистів.

Одеський та Сегедський університети зв'язані договором про науково-технічне співробітництво на XI п'ятиріччю. На кафедрі філософії гуманітарних факультетів ОДУ завідувач кафедри О. Ф. Погорілов, професор І. М. Попова, співробітники кафедри та гості з Сегедського університету обговорюватимуть програму подальшого співробітництва між Одеським та Сегедським університетами.

НА ЗНІМКУ: квіти та хліб-сіль угорським друзям.

Фото В. Пашука.

Марксистсько-ленінська освіта: початок навчального року

В поточному 1984/85 навчальному році в мережі марксистсько-ленінської освіти університету належить забезпечити більш повну реалізацію рішень XXVI з'їзду партії, червневого (1983 р.), лютого та квітневого (1984 р.) Пленумів ЦК КІПРС по формуванню марксистсько-ленінського світогляду викладачів, співробітників та працівників університету, по підвищенню їх трудової та громадсько-політичної активності.

Марксистсько-ленінська освіта в новому навчальному році має свої особливості у зв'язку з тим, що СРСР виходить на заключний етап XI п'ятиріччя. Недаремно навчальний рік почався в університеті як і по всій країні з теми: «Високопродуктивна праця, успішне завершення п'ятиріччя — патріотичний обов'язок кожного, всіх трудових колективів». На першому занятті пропагандисти та слухачі виступили з доповідями на теми: «Високопродуктивна праця — джерело сили та могутності нашої Батьківщини», «Хід виконання державного плану економічного та соціального розвитку країни» тощо. На заняттях було обговорено проблеми, які необхідно вирішити для підвищення якості підготовки спеціалістів, ефективності науково-дослідної роботи, для успішного виконання п'ятиріччя колективом університету.

Великі і відповідальні зав-

дання поставлені перед керівниками та консультантами семінарів, перед всіма пропагандистами університету у зв'язку з підготовкою до чергового XXVII з'їзду КІПРС, на якому має бути прийнята нова редакція Програми КІПРС, визначені основні напрями економічного та соціального розвитку нашої Батьківщини.

Радянський народ готується до зустрічі 40-річчя перемоги в Великій Вітчизняній війні 1941—1945 років і наші пропагандисти покликані широко роз'яснити всесвітньо-історичне значення перемоги радянського народу, миролюбну зовнішню політику КІПРС і Радянської держави, їх постійну турботу про зміцнення економічного та оборонного потенціалу країни.

При вивченні будь-якого курсу необхідно широко подавати докорінні переваги реального соціалізму, його соціальні і духовні цінності, аргументовано викривати реакційну суть буржуазної ідеології, давати переконливу відсіч ідеологічним диверсіям імперіалізму.

Цього року дев'ять членів КІПРС будуть навчатися в університеті марксизма-ленізму при Одеському обласному комітеті Компартії України, 110 слухачів — в школі молодого комуніста, серед них молоді комуністи і кандидати в члени КІПРС з числа студентів.

Понад 800 чоловік почали навчальний рік в мережі філософських (методологічних) семінарів професорсько-викладацького складу і наукових співробітників університету. Серед них понад 300 комуністів.

Перед слухачами методологічних семінарів професорсько-викладацького складу стоять великі завдання по підвищенню практичної віддачі свого навчання, по підвищенню марксистсько-ленінського рівня навчального процесу.

Значна частина комуністів розпочала навчання в 7 теоретичних семінарах партійного навчання, а також в школах основ марксизму-ленізму та наукового комунізму. Деякі комуністи, в тому числі викладачі кафедр суспільних наук, будуть підвищувати свій ідейно-теоретичний рівень самостійно за індивідуальними планами.

В цілому марксистсько-ленінською освітою в новому навчальному році буде охоплено понад 2200 викладачів, співробітників та працівників університету, серед них — близько 730 членів КІПРС, практично всі працюючі комуністи та студенти — молоді комуністи.

Досить організовано підготувались до нового навчального року партійні бюро факультетів романо-германської філології, механіко-математичного, юридичного,

хімічного, історичного, парторганізації наукової бібліотеки, астрономічної обсерваторії та деякі інші. Поруч з цим недисциплінованість та неорганізованість виявили партбюро філологічного факультету, деканату по роботі з іноземними студентами, АГЧ. Були окремі недоліки в підготовці нового навчального року у партбюро біологічного, геолого-географічного, фізичного факультетів. Протягом підготовки до нового навчального року в партбюро комітеті ОДУ проведені семінари-наради відповідаючих за партійне навчання цехових парторганізацій, керівників та консультантів філософських (методологічних) семінарів, а також пропагандистів теоретичних семінарів партійного навчання та масових форм пропаганди.

Доцент кафедри політекономії університету А. К. Яковлев виступив перед пропагандистами з доповіддю, в якій виклав примірний план та зміст першого заняття, методіку його проведення.

На 1985 рік парткомом передбачено централізовано розповсюджені комплекти діалогів для партійного навчання в 10 примірниках. Гадаємо, що це сприятиме більш широкому застосуванню технічних засобів навчання на заняттях. Широке впровадження різноманітних засобів активізації марксистсько-ленінської освіти — насувна вимога часу.

З метою допомоги керівникам, консультантам та слухачам мережі марксистсько-ленінської освіти розпочато роботу по створенню кабінетів партійного навчання на громадських засадах при кафедрах суспільних наук на базі їх учбово-методичних кабінетів. Кабінети партійного навчання будуть спеціалізовані за проблемами: ідеологічна боротьба та контрпропаганда — кафедра наукового комунізму; теоретичні семінари — кафедри історії КІПРС та політекономії; організація роботи методологічних семінарів, методологічних семінарів природничих факультетів — кафедра філософії природничих факультетів; методологічні семінари гуманітарних факультетів — кафедра філософії гуманітарних факультетів; організація роботи теоретичних семінарів — кафедра політичної економії.

На засіданні парткому затверджена структура марксистсько-ленінської освіти, тематика семінарів та шкіл партійного навчання. Перед партійними бюро, пропагандистами поставлені завдання удосконалення форм та методів проведення занять, підвищення якості та організованості марксистсько-ленінської освіти в університеті.

О. ЧАЙКОВСЬКИЙ,
заступник секретаря парткому ОДУ з ідеологічної роботи, доцент.

ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДУ

З 18 по 20 вересня в Одеському державному університеті ім. І. І. Мечникова проходила вузівська науково-методична конференція «Формування марксистсько-ленінського світогляду студентів університету в навчальному процесі в світлі рішень червневого (1983 р.) Пленуму ЦК КІПРС».

Пленарне засідання конференції відкрив ректор університету професор В. В. Сердюк. На пленарному засі-

данні виступили: проректор з учбово-методичної роботи професор Л. О. Ануфрієв з доповіддю «Шляхи підвищення марксистсько-ленінської спрямованості навчального процесу в університеті в світлі рішень червневого (1983 р.) Пленуму ЦК КІПРС»; секретар парткому ОДУ доцент І. І. Кондратюк з доповіддю «Підвищення ролі партійної організації вузу в удосконаленні марксистсько-ленінської спрямованості навчально-

го процесу»; професор кафедри філософії гуманітарних факультетів І. М. Попова з доповіддю «Роль кафедр суспільних наук в методологічному забезпеченні навчального процесу в університеті», завідувач кафедри теоретичної фізики професор В. М. Адамьян з доповіддю «Формування марксистсько-ленінського світогляду студентів в процесі викладання загальнонаукових та спеціальних дисциплін».

Наприкінці пленарного засідання ректор університету професор В. В. Сердюк вручив грамоти викладачам університету, нагородженим за успіхи в політико-виховній та навчально-методичній роботі та за організаційну і педагогічну роботу на курсах підвищення кваліфікації викладачів технікумів міста Одеси. Грамотами нагороджені доцент О. М. Якубовська, професор І. М. Попова, професор Т. М. Козина, професор І. І. Кобиляцький, доцент М. Ф. Будянський, доцент М. А. Байдан, доцент

А. О. Бефани. Пройшли засідання по секціях суспільних наук (керівник секції професор А. Г. Лобунець, учений секретар доцент А. І. Прошин); гуманітарних наук (керівник секції професор І. М. Попова, учений секретар С. Г. Секундант). В рамках секцій працювали підсекції філологічних наук та історичних і юридичних наук. В межах секції природничих наук (керівник секції професор М. І. Серов, учений секретар В. П. Бельдін) працювали підсекції фізичних, хімічних і механіко-математичних наук.

ПРОДОВОЛЬЧУ ПРОГРАМУ — ВИКОНАЄМО!

ФОТО-
РЕПОРТАЖ

На Одеському консервному

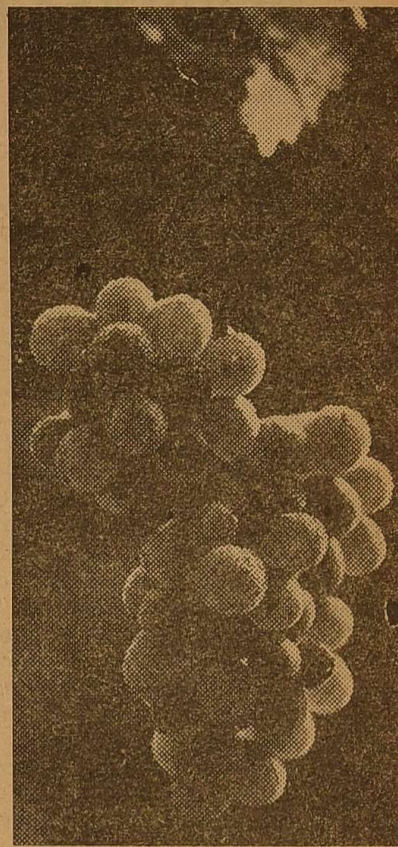
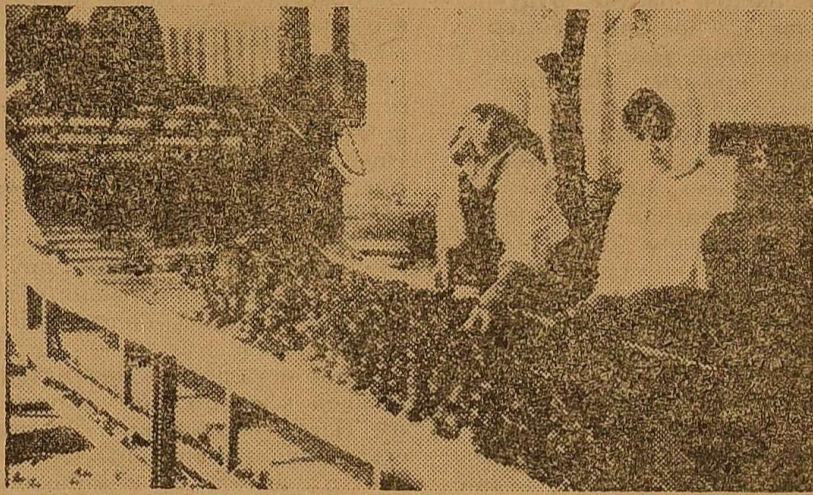
Цього року близько ста студентів геолого-географічного факультету ОДУ працюють на Одеському консервному заводі. Ударною працею студенти, університету вносять свій вклад у виконання Продовольчої програми. Найбільше дівчат географічного відділення працюють у овочевому цеху заводу. Кожного дня майже всі студен-

ти перевиконують змінні завдання по обробці перцю, моркви, баклажанів, томатів та інших овочів.

НА ЗНІМКАХ: студентка III-го курсу геолого-географічного факультету Валя ГОНЧАРЕНКО.

У овочевому цеху.

Фото І. МОСКАЛЕНКА.

Янтарні грона винограду.

СКЛАДЕНО ДОГОВІР

Відповідно до рішень ЦК КПРС та Радянського уряду, інструктивних документів Мінвузів СРСР та УРСР, Загальносоюзної та Республіканської Ради по справах іноземних студентів з питань удосконалення підготовки спеціалістів для зарубіжних країн, Одеський державний університет та колгосп «Прогрес» Ізмайльського району склали договір про співробітництво в справі ознайомлення студентів з ра-

дянською дійсністю, життям радянського села, з становищем трудящих в зарубіжних країнах та участю іноземних студентів ОДУ в сільгоспроботах.

Від університету 25 іноземних студентів візьмуть участь в збиранні урожаю на полях колгоспу «Прогрес», прочитають для колгоспників лекції про життя на своїй батьківщині.

С. ЛІТВИНОВ,
заступник секретаря
комітету комсомолу ОДУ.

НАШ РАДЯНСЬКИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ

ЧОМУ МИ НЕ ПРИЙМАЄМО «МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ»?

«Масова культура» — не просто «другосортне» мистецтво, як звичайно розуміють це явище, — це й певний спосіб життя, породжений капіталізмом, засіб інтелектуального пригнічення мас. «Масова культура» не тільки не прилучає, а, навпаки, відокремлює народ від справжніх духовних цінностей.

На Заході побутує точка зору, згідно якої «масова культура» є нібито виявом «демократизму». Прихильники цієї версії протиставляють твору «масової культури» творам культури «елітарної», доступної лиш обраним, снобам. Але протиставлення це надумане, різниця між «масовою» й «елітарною» культурами чисто зовнішня: і та, й інша — явища буржуазного суспільства, по суті вельми схожі. Вони відвертають увагу людей від гострих соціальних проблем, сприяють тому, щоб, як зауважив американський журналіст Д. Ресстон, «величезні трагедії» загубилися в загальному шумі».

Авангардизм, до прикладу, — елітарне мистецтво. Один із останніх його різновидів — поп-арт. Відомий представник і теоретик поп-арту Енді Уорхол із рідкісною відвертістю ось як висловив своє творче кредо, дуже близьке до ідеалів «масової культури»: «Мащини не мають такої кількості проблем, як люди. Я хотів би стати машиною, а ви?»

Більшість буржуазних дослідників розглядають масову культуру як загальнолюдський феномен, не пов'язаний із соціальним устроєм. Вони вважають, що зі зростанням продуктивних сил суспільства збільшується розмах розповсюдження культури за допомогою технічних засобів інформації. Це, безумовно, так. Та використання цих засобів зовсім не обов'язково призводить до всесвітньої перемоги «масової ку-

льтури». Технічні засоби нейтральні щодо змісту інформації. Вони можуть успішно використовуватися і для утвердження справжньої, демократичної культури. Тому не мають рації ті соціологи, які вважають, що проникнення електроніки в засоби масової комунікації перетворило світ у «глобальне село», де володарює «масова культура». Навіть у такій цитателі «масової культури», як США, діє й розвивається демократична література і мистецтво.

Для радянської точки зору критерієм порівняння культур є не засоби їх розповсюдження, а їх зміст. Соціалістична література й мистецтво протистоять не принципу масовості, а «масовій культурі» в лапках — тому бездуховному явищу, котре цинічно назване «культурою для мас», що звучить майже як «культура для жебраків», «культура для бідних»... Бідних думок, якими вважають, а насправді прагнуть зробити творці «масової культури» народні маси.

Мета й завдання радянської літератури і мистецтва протилежні меті й завданням західної «масової культури». Навіть якщо в нашій країні іноді з'являються невиразні, малохудожні твори (смак радянських читачів і глядачів досить високий, щоб завважити ці вади і відверто говорити про них — це засвідчують критичні листи до редакцій газет, до міністерства культури), — твори ці ніколи не образять совісті й моралі радянських людей. Вони не смакують злочинів, примітивних інстинктів, а пропаганда війни, расизму, насильства, притаманна «масовій культурі», взагалі заборонена радянськими законами.

Мета багатонаціональної радянської художньої культури — звеличення людини, виховання гармонійно розвинутої особистості, свідомого громадянина, який думає і про свою Батьківщину, і про долю світу; мета ж «масо-

вої культури» — виховання посередності, «сірої» особи із притупленою суспільною свідомістю. Соціалістична культура спирається на кращі традиції національних культур, «масова» ж — космополітична своєю суттю. «Культура», — зазначив відомий радянський літературознавець академік Дмитро Лихачов, — рухається вперед шляхом накопичення, а не відштовхування від минулого».

Один із основних аргументів прихильників «масової культури», — той, що нібито «простий народ» не в змозі осягнути високе мистецтво, справжню літературу, серйозну музику. Тому, мовляв, «масова культура» для нього є благом: краще вже вона, ніж нічого.

Безпідставність цього ствердження підтверджується всім досвідом культурного будівництва в СРСР, метою якого було й лишається придручення всього народу до справжнього мистецтва і наблизення справжнього мистецтва до народу. СРСР посідає перше місце в світі за кількістю відвідувачів театрів (основною репертуару яких є серйозні п'єси великого соціального звучання) і концертних залів (де звучить музика Бетховена, Гайдна, Чайковського, Лисенка, Шостаковича...). Радянський народ — народ, який за даними ЮНЕСКО, найбільше в світі читає. Досить ознайомитися з читацькими симпатіями (дуже популярні нині твори таких непростих за художньою системою й філософською глибиною письменників, як, скажімо, Чингіз Айтматов, Віктор Астаф'єв, Нодар Думбадзе, Олесь Гончар), — щоб переконатися в тому, що смаки радянського читача невинно зростають.

Кращі твори радянських майстрів літератури і мистецтва по праву серед скарбів світової культури.

П. ГАВРІЛЮК.

ПРОБЛЕМИ АВТОМАТИЗАЦІЇ

Інтенсивне розроблення нових засобів навчання з використанням ЕОМ є важливим фактором в рішенні поставлених завдань при проектуванні та впровадженні автоматизованих систем організаційного управління.

Протягом п'яти днів в Одеському університеті працювала Всесоюзна наукова нарада-семинар з проблем автоматизації навчання персоналу системам організаційного управління. Ця нарада була організована науковою Радою з комплексної проблеми «Кібернетика» при Президії АН СРСР, обчислювальним центром АН СРСР, кафедрою обчислювальної математики та регіональним вузівським ОЦ Одеського державного університету.

В роботі наради-семинару взяли участь 115 представників з багатьох наукових та вузівських центрів нашої країни. З цікавим і змістовним докладом «Академік А. І. Берг та автоматизоване навчання» виступила на пленарному засіданні учений секретар наукової ради з комплексної програми «Кібернетика» при Президії АН СРСР тов. С. С. Масчан.

На нараді-семинарі працювало 4 секції: «Методичні питання в автоматизованому навчанні», «Математичні методи в автоматизованому навчанні», «Програмні засоби автоматизації навчання», «Технічні засоби автоматизації навчання».

Основні проблеми були розглянуті як комплексні, що торкаються близьких проблем створення технічних, про-

грамних та лінгвістичних засобів, технології розробки, впровадження і супроводження програм автоматизованих курсів, розробки математичних моделей як викладача та навчаємого, так і процесу навчання взагалі, проблеми психології управління, оцінки стану та характеристик навчаємого.

В Одеському університеті питаннями автоматизації навчання займаються на кафедрі педагогіки (доц. К. А. Норкін), а кафедра обчислювальної математики суспільно з обчислювальним центром проводить роботу по важливій науково-дослідній темі «Дослідження можливості застосування в автоматизованих навчаючих системах СМ ЕОМ, мікро-ЕОМ та аналого-цифрових комплексів».

Інтенсивний розвиток мікро-ЕОМ сприяє тому, що найбільш широкою галуззю їх використання найближчим часом стане автоматизація навчання.

Розвиток інформатики, поява особистих та домашніх комп'ютерів, активне впровадження ЕОМ у різноманітні сфери діяльності людини дають змогу вважати, що обговорені на Всесоюзній науковій нараді-семинарі питання навчання системам організаційного управління стосуються загальнодержавної проблеми навчання, навичок роботи з ЕОМ та програмування.

В. ГРЕБЕНКІН,
доцент, учений
секретар оргкомітету,
зав. кафедрою
обчислювальної
математики.

Літературний КУЛОЧОК

К 80-літтю со дня рождення *Николая Островского*

«НЕПОТУХАЮЩАЯ ЭНЕРГИЯ МОЛОДОСТИ»

К рукописи 1-й части романа «Как закалялась сталь», переданной в редакцию журнала «Молодая гвардия» в 1932 году, была приложена краткая автобиография, написанная 28-летним автором: «Родился в 1904 году в рабочей семье. По найму работать стал с двенадцати лет. Образование низшее. По профессии — помощник электромонтера. В комсомол вступил в 1919 году, в партию — в 1924 году. Участвовал в гражданской войне. С 1915 по 1919 год работал по найму: кубовщиком, рабочим материальных складов, подручным кочегаром на электростанции и т. д. В 1921 году участвовал в ударном строительстве по постройке железнодорожной ветки для подвоза дров, где тяжело заболел, простудившись и поймав тиф. По выздоровлении с начала 23 года был снят с производства по состоянию здоровья и послан на другую работу, в пограничный район. В 1923 году был военным комиссаром батальона ВВФ «Берездов». Последующие годы вел руководящую комсомольскую работу в районном и окружном масштабе. В 1927 году с совершенно

разрушенным здоровьем, искалеченный тяжелыми годами борьбы, был отозван в распоряжение ЦК Украины. Было сделано все к тому, чтобы вылечить меня и возвратить на работу, но это до сих пор не удалось. Будучи оторван от организационной работы, стал агитпропщиком: вел марксистские кружки, обучал молодых членов партии. Будучи прикован к постели, выдержал еще один удар — ослеп. Оставил кружки. Последний год посвятил работе над книгой. Физически потерял все, остались только непотухающая энергия молодости и страстное желание быть членом партии, своему классу. Работа над книгой — попытка передать былое литературным языком. Никогда раньше не писал.

Николай Островский.»
Ету біографію, повну страсю і енергію, приводить Анна Караваєва, бивша в те годині редактором журналу «Молодая гвардия», в книзі «Молодая гвардия», в книзі воспоминаний о Николае Островском «Книга, которая обошла мир». Она рассказывает, как была встречена всеобщим молодым читателем пер-

вая публикация легендарного романа, вызвавшая многочисленные дискуссии, споры, поток посетителей к постели больного Островского. Журнал «Молодая гвардия» сделал многое, чтобы продолжалась дальнейшая работа над романом.

В подборке литературы о жизни и творчестве Николая Островского, о судьбе героев его книг, наряду с книгой Анны Караваевой интересны сборники воспоминаний на русском и украинском языках, в которые вошли рассказы о Николае Островском Г. Петровского, А. Серафимовича, Матэ Залки, А. Корнейчука, В. Инбер, М. Светлова, Ю. Яновского и многих других, знавших и любивших его, а также книги Р. Островской, В. Литвинова.

Более пятидесяти лет назад пришел к советскому читателю Павел Корчагин и сразу стал в ряд значительных образов отечественной и мировой литературы. Знакомство с книгами о Николае Островском помогает восстановить атмосферу описанного им времени, глубже понять и полюбить его героев.

В. БЕЛОВА

Крок до професії

Протягом третього трудового семестру 20 комсомольців з педагогів «Пламя» механіко-математичного факультету працювали піонервожатами в піонерському таборі «Буревістник» Тарутинського району. Більшість з них студенти 1-го курсу, для яких робота з школярами — це перша спроба виховання дітей. Командиром нашого педагогів була Лариса Семенова, комісаром Світлана Рогачко.

Працювати було досить важко. Робочий день вожакого не обмежується вісім'ю годинами, ми були поруч з нашими дітьми протягом всього часу перебування у таборі. Подолати труднощі нам допоміг досвід, набутий протягом навчального року, коли ми працювали піонервожатами в середній школі № 105. Допомогали нам і старші товариші, зокрема директор піонерського табору Іван Васильович Милушев. Вже з перших днів нашої роботи він зазначав, що суттєвим завданням вожакого є розвиток творчих здібностей кожної дитини. Вважаємо, що всі його поради та настанови стануть нам у пригоді в подальшій педагогічній роботі.

Робота в піонерському таборі виявилась дуже цікавою. Кожен день відкривав щось нове в наших піонерах та самих нас. Ми швидко порозу-

мілися з хлопцями та дівчатами, у нас виникла справжня дружба. Вже закінчилось літо, а ми, вожаги, отримуємо листи від наших вихованців, вони розповідають нам про шкільне життя, радяться з нами, згадують літо. Нам дуже приємно, що наша робота була змістовною і корисною, що ми зуміли виправдати довіру школярів, стати їх старшими товаришами.

Ми провели з піонерами багато цікавих заходів, ходили з ними в походи, зустрічали світанок на березі моря, підготували концерт, з яким хлопці та дівчата виступали на прикордонній заставі та в дні табірних свят.

Наступного літа ми знов приїдемо до піонерського табору, а протягом навчального року працюватимемо вожаками в підсвітній школі.

На нашу думку, в університеті треба створити декілька студентських педагогічних загонів для роботи в школах та піонерських таборах. Адже по закінченню університету багато хто з нас стануть учителями і ми вже з першого курсу маємо змогу перевірити себе, чи не помилилися ми у виборі професії, набути необхідний педагогічний досвід.

С. РОГАЧКО,
студентка II курсу
мехмату, комісар
педагогів «Пламя».

В університетах країни

К Д У — 1 5 0

Основоположник української класичної музики Микола Лисенко, борець за встановлення Радянської влади на Україні Володимир Затонський, знаменитий освоєвач Арктики Отто Шмідт... Шлях цих та багатьох інших славетних людей — знаних громадських діячів, учених, письменників починався в Київському університеті, якому виповнюється 150 років.

Кращі традиції навчально-го закладу дбайливо зберігають і примножують сьогодні понад двадцять тисяч студентів та аспірантів Київського ордену Леніна та ордену Жовтневої Революції державного університету імені Т. Г. Шевченка.

На шістнадцяти факультетах готують висококваліфіковані кадри з сорока спеціаль-

ностей. З кожним роком дедалі удосконалюється процес усій навчальної роботи, поліпшується викладання фундаментальних наук, збільшується участь студентів у наукових дослідженнях.

За останні роки університет практично повністю оновив свою науково-навчальну базу. Наймодерніші технічні прилади та системи, електронно-обчислювальні машини та сучасні лабораторії дозволяють готувати спеціалістів високої кваліфікації, у найширших масштабах займатися науковою працею. Так за минулі десять років у КДУ захищено близько 2400 дисертацій.

Між старішими університетами республіки — Київським та Одеським налагоджені тісні стосунки за багатьма напрямками роботи вузів.

СІМ СТАНЦІЙ В СОСНОВОМУ БОРІ

Екологічну тропу проклали в сосновому борі, улюбленому місці відпочинку мешканців Йошкар-Оли, студенти-біологи Марійського університету. Вони ж стали тут екскурсоводами.

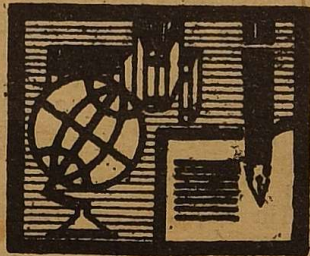
Сосновий бір — пам'ятник природи республіки. В ньому сім станцій і біля кожної зупинка. Перша зветься

«Річні кільця». На пні 150-річної сосни можна визначити динаміку кліматичних коливань в цих місцях. Зупинки «Квітковий годинник», «Пташиний годинник» розкривають тайни біологічних ритмів живих організмів, а стенд «Гості лісопарку» знайомить відвідувачів з декоративними рослинами.

В світлі археології

Західно-Сибірська археологічно-етнографічна нарада на тему «Світогляд народів Західного Сибіру в світлі археологічних та етнографічних даних» відбулась в Томському університеті.

В нараді взяли участь представники провідних наукових закладів та музеїв з багатьох міст країни. Було заслухано понад 60 повідомлень та доповідей.

Редактор В. НИКОЛАЄВ.

ПЛАЦДАРМ

Високий берег —
Вишні та яри,
Та пшениці під ярим
небокраєм.
Які тут славні хлопці полягли,
Де пам'ять нашу шал війни
розкривав!
Тут небуття розвіялась імла,
Щоб ми довічно, друзі,
пам'ятали,
Яка нас віра крізь вогонь
вела,
З якого ми кувалися
металу!

Жорстокий вік!
Вже тисячі проблем
Сьогоднішні дороги нам
простлали.
Ми ж сіваками бранним
полем йдем,
Сини солдатські, що
батьками стали.
Гранітний берег.
Травень і Дніпро.
Багряне сонце встало над
водою.
Тут до звитяги зранене
крило
Степ підійняв з кривавого
двобою.

С. БУРЛАКОВ.

Старые названия старых улиц
помню я, как выражение лиц
бабушки и деда.
На заросшем кладбище приткнулись
их могилы. Затяжное лето,
как горчичник, выгревает стены
на Канатной, Малой Арнаутской,
Греческой, Успенской, Ришельевской,
на Преображенской, Тираспольской,
на Гаванной, в Дюковом саду.
Сына я по городу веду.
Душно, и роднят не только гены
с бабушкой и дедом,
вдавленным в асфальт горячим следом
связаны, вопросом и ответом,
как по-старому зовется эта
Гарибальди в выхлопном чаду.

Белла ВЕРНИКОВА,
литсотрудник «ЗНК».

ВОСПОМИНАНИЕ О ВАРНЕ

Я два года в Варне не был,
На ее холмах зеленых,
Под ее высоким небом,
На плывущих к морю
склонах.
Не искал подарков в «Риле»,
Не бродил по «Чайке» новой,
На Варненчика могиле
Не стоял в тиши сосновой.

Не следил, как свежим
снегам
Покрывают чайки зданья,
Как встает под лунным
светом
Римских терм очарованье.
На мыс Галата не ездил, —
Есть куда важнее вещи;
Золотых песков созвездье
Без меня шумит и плещет.

Не писал открыток другу,
И уж мне почти не снится,
Как легко к Несебру, к югу
Аспарухов мост стремится.

Под осенним чистым небом
Не бросал монет в фонтан.
Я два года в Варне не был,
Но душой — все время там.

Анатолий КРИСИЛОВ,
ст. научный сотрудник.

ПИШИТЬ НАМ:

270000, Одеса-центр, вул.
П. Великого, 2, держуніверситет,
редакція газети «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії,
24.

ДЗВОНІТЬ:

телефони: міський 23-84-13,
внутрішній 841 (з міста
206-841).

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тип. «Чорноморська комуна» Одеського обкому КП України, вул. Пушкінська, 32. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 аркуша формату газети «Правда». Зам. № 10000.